

Kríza a odpadové hospodárstvo na Slovensku

OZ CEPTA 27. 02. 2009

Slovensko, ako i ostatné štáty EÚ, sa nachádzajú v recyklačnej kríze. Výkupné ceny všetkých komodít sa prepadli na historické minimá, pre niektoré – napr. kartónový papier sú nulové, resp. mínusové. Obce a občania sú znechutení a demotivovaní pre „nezmyselný“ a stratový separovaný zber ...

Pre budúcnosť, rozvoj recyklácie, zhodnocovania, či využitia odpadov vrátane biologicky rozložiteľných odpadov, bude kľúčové zabezpečiť, tak na legislatívnej ako aj ekonomickej úrovni, výhodnosť a technologický vývoj triedeného zberu ako aj následného spracovania, resp. zhodnotenia suroviny na produkt prípadne energiu.

Opatrenia MŽP SR z 09. 02. 2008 vítame, no pre riešenie krízy v odpadovom hospodárstve považujeme za nedostatočné, a to predovšetkým z pohľadu systémového, teda dlhodobého riešenia súčasnej situácie.

Globálnu ekonomickú a už aj hospodársku krízu považujeme za šancu na kvalitatívnu zmenu fungovania spoločnosti. Pre pozitívny vývoj hospodárstva a tým aj sociálnu politiku môžu mať rezorty životného prostredia dôležitý dopad. Oblasť rozvoja bezodpadových technológií, recyklácie a zhodnocovania odpadov majú veľký potenciál i pre vytváranie dlhodobých pracovných miest. OZ CEPTA sa preto pripája k hlasom, ktoré volajú po bezodkladných a systémových opatreniach potrebných v SR nie len pri odpadovom hospodárstve:

1. Zvýšiť príspevky obciam na systémy separovaného zberu komunálnych odpadov tak, aby separácia a zhodnocovanie odpadov boli lacnejšie ako ich ukladanie na skládky a motivačným bonusom oceniť systémy triedeného zberu s účinnosťou nad 20 %, s triedením min. 5 komodít KO už v roku 2010.
2. Zaviesť špeciálnu cenu a finančný mechanizmus pre podporu systémov, ktoré spĺňajú kritériá koncepcie nulového odpadu („Zero waste“) tak na úrovni obce, ako aj na úrovni podniku, resp. inštitúcie.
3. Každoročne udeliť cenu najlepšej samosprávy SR (v kategórii obec/mesto) v minimalizácii a separovaní komunálnych odpadov, ako i cenu najlepšej technológie, resp. systému pre zhodnocovanie (bio)odpadov.
4. Zákomom definovať minimálnu cenu recyklačného poplatku pre výrobcov a dovozcov v dostatočnej výške na pokrytie nákladov na zber a zhodnotenie danej suroviny a zároveň zjednotiť a plne transparentnú dotačnú politiku pri prideľovaní dotácií pre obce, resp. pre recyklačný priemysel bez subjektívnych rozhodnutí a rovnako i pri schvaľovaní projektov OP ŽP 2007 – 2013.
5. Na úrovni SR, ale aj na úrovni EÚ reálne podporovať rozvoj bezodpadových technológií, ako aj riešenie minimalizujúcich vznik odpadov tzv. „eco-design“ a produktov, či služieb s označením eko-značky.
6. Prijat' a uplatňovať zásady zeleného obstarávania na všetkých úrovniach verejnej správy.
7. Daňovo či inak ekonomicky stimulovať využívanie recyklovaných materiálov vo výrobe.
8. Separovaný zber zvyšovať zálohovými systémami, napr. zálohovanie jednorázových nápojových obalov (PET-fliaš, plechoviek,...) od r. 2010, čím sa zabezpečí najúčinnější a najčistejší zber týchto druhotných surovín pre materiálovú recykláciu.
9. Podporiť koncepčné regionálne projekty zberu a zhodnocovania kuchynských, príp. ostatných bioodpadov s dôrazom na max. pridanú hodnotu výstupného produktu – napr. splyňovaním bioodpadov.

CEPTA - Centrum pre trvaloudržateľné alternatívy, občianske združenie

Nográdyho 39, 960 01 ZVOLEN; www.cepta.sk

IČO: 37921959, DIČ: 2022223192, b. účet: 8712803/5200,

10. Bezodkladne uzavrieť Program odpadového hospodárstva SR 2006 – 2010 na úrovni krajov i obcí.
11. Informačne, metodicky i finančne podporovať povinné zavádzanie zberu a zhodnocovania kuchynského bioodpadu, najneskôr od roku 2010 začať s koncepčnými a investičnými aktivitami v obciach SR, tak aby v sme v roku 2013 mohli konštatovať, že všetky obce SR zhodnocujú biologicky rozložiteľný odpad, vrátane kuchynského.
12. Podporiť vedu, aplikovaný výskum a inovatívne projekty so zapojením praxe v oblasti recyklácie a zhodnocovania odpadov vrátane biologicky rozložiteľných odpadov. Tento bod pridať do protikrízových opatrení SR, keďže má veľký potenciál v zvyšovaní dlhodobej zamestnanosti.
13. Podporiť vzdelávanie a informačný servis pre samosprávy s cieľom maximalizovať efektivitu systémov separovaného zberu a zhodnocovania odpadov

Ministri životného prostredia členských krajín EÚ sa dohodli na urgentných opatreniach pre záchranu a rozvoj recyklácie v krajinách EÚ, viac nájdete na dole uvedených odkazoch.

Minister MŽP SR – 09. 02. 2009: http://www.enviro.gov.sk/servlets/page/868?c_id=5339&o_id=7498

Priority ministrov ŽP EÚ v češtine – 16. 02. 2009: <http://eu2009.cz/cz/news-and-documents/press-releases/evropsti-reditele-odboru-odpadu-resili-krizi-na-trhu-druhotnych-surovin-9576/>

Listy OZ TATRY premiérovi Ficovi z 11. 02. 2009 a list ministrom z 26.02.2009:
http://www.cepta.sk/index.php?option=com_content&task=blogsection&id=12&Itemid=281

Zelené obstarávanie v EÚ: http://ec.europa.eu/environment/gpp/index_en.htm

Eko design a Eko značka EÚ: http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/whats_eco/index_en.htm

Kontakt: OZ CEPTA, Nográdyho 39, 960 01 Zvolen; Ing. Daniel Lešinský PhD.
e-mail: lesinsky@changenet.sk; tel.: +421 905 581 076